

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ ΜΑΡΤΙΔΥ
Παρά τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐπι-
τελικῶν καὶ ἐναντι τοῦ Κήπου

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ

ΕΙΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 10
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ὁ Βύρων.
- Τὸ Ἐθνικὸν Θεᾶτρον, ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου.
- Εὐγένιος Λαμαίε, ὑπὸ Αἰκατερίνης Ζέρκου.
- ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.
- ΠΟΙΗΣΙΣ: Ἰσμάτια, Ἡ Καλαμαριά, Λυπηθῆτέ με, ὑπὸ I. Μαρώνου.
- Ἡ Μάθετε Γερμανικὰ (Σιδηροδρομικὸν δυστύχημα), ὑπὸ Θ*.
- ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ: Ἀελοστατή, Ἰστορία, ὑπὸ A. Clayton, Μεσάρρασις Γ. Α. Β.
- Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ (ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Διέθυνσιν), ὑπὸ Δημ. Παπαδοπούλου.
- Ἐπιθεώρησις τοῦ Συρμάου: Οἱ Χοροί, ὑπὸ Dandy.
- Βιβλία καὶ Ἐφημερίδες.
- Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος
- Ἰδιαιτέρως Γράμματα.
- Νεὰ Βιβλία.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Τὰ Δύσκολα Χρόνια τοῦ Δίκου, (Σελ. 161—152).

ΒΥΡΩΝ

Ἐκατὸν συνεληρώθησαν ἔτη, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη ὁ Βύρων, καὶ ὁ κόσμος ἔγνω νὰ δείξῃ, ὅτι ἡ ὑπέραχος προσωπικότης τοῦ αἰώνος μας ζῆτι ἐν ἀρχῇ πανταχοῦ, ὅπου ὑπάρχουσι καρδιαὶ αισθανόμεναι.

Αἱ δύο πατρίδες τοῦ μεγάλου ποιητοῦ ἦτο ἐπόμενον νὰ συγκληθῶσιν ἰδιαιτέρως κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο σημεῖον! Εἶδομεν λοιπὸν τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐκδηλοῦσας τὴν στοργὴν των ἀπὸ κοινοῦ, διότι ἡ μὲν ἰδέχθη τὴν πρώτην τοῦ ποιητοῦ πνοήν, ἡ δὲ τὴν ἐσχάτην!

Ἐξέλιπε πλέον ἡ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ βίου τοῦ Βύρωνος ὑπάρξασά ἐν Ἀγγλίᾳ σχολαστικὴ ἐκτίμησις τοῦ ποιητικοῦ του μεγαλείου, καὶ ἡ ὑποκριτικὴ σοβαρότης ἀνοήτων τινῶν ἠθικολόγων ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἀληθῆ γνῶμην ὀλοκλήρου τοῦ Κόσμου. Ἦδη δὲ, καίτοι βραδέως στηθέντα, ἀποθαυμάζει πᾶς τις τὸν ἀνδριάντα τοῦ Βύρωνος ἐν τῷ Χαϊδ-Πάρκ.

Εἶνέ τι ἀκατόρθωτόν ἢ σύντομος πραγματεία περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοσοῦτον λάμποντος ἔτι μετεώρου, οἷος ὁ Βύρων!

Εἶνε ποικίλαι αἱ διευθύνσεις, ἅς τὸ τε πνεῦμά του καὶ τὸ σῶμά του ἔλαβον ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἀσυνήθης, ἐνίοτε δὲ παραδόξος, ἡ τελειότης τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν παθῶν, ἀτινα ἐπλημμύρησαν πάντοτε τὴν καρδίαν του! Εἶτε ὡς σπουδαστὴς ἐν Harrow ἐσκέλιζε τὸ ὄνομά του ἐπὶ τῶν ζυλίνων τοίχων τῆς σχολικῆς αἰθούσης, εἶτε ὡς ἔξοχος κολυμβητὴς ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐμμεῖτο τὸν Λεάνδρον, ἢ ὡς ἀληθὴς Ἀδὸν Ζουάν ἀντήλασεν ἀγάλην ἀντι ἀγάλης ἢ ἔγραφε μετ'

ἀπιστεύτου ταχύτητος τὰ γνωστὰ ἀριστουργήματά του ἢ καθήρχετο εἰς τὴν προσφιλεῖ του Ἑλλάδα ὡς πρόδρομος τῆς ἐλευθερίας, ἐπαρουσίαζεν ἐν γένει τὸσφ ἔξοχον πρωτοτυπίαν καὶ εὐγένειαν ἀξιοθαύμαστον καὶ ἀληθῆ ἱπποτισμὸν μετ' ὀρυκτῆς ἀκρατήτου πολλὰκις καὶ ἀγαλνιώτου ποιητικοῦ πάθους, ὥστε ἀμφιβάλλομεν ἂν ὑπῆρξέ ποτε, ἢ ἂν θά γεννηθῆ ἐν τῷ μέλλοντι, ὁμοίος τῷ Βύρωνι θνητός.

Γράφοντες δὲ Ἑλληνας ἀναγνώστας, οἵτινες ἔχουσι καθῆκον ἰδιαιτέρας πρὸς τὸν ἐν Μεσολογγίῳ θανόντα μέγαν Ἑλληνα τιμῆς, μίαν μόνον κρίνομεν πρέπον νὰ προσθέσωμεν γραμμὴν.

Ἄν ἐπιθυμῆτε νὰ μάθητε τί ἐστὶ Βύρων καὶ πῶς ἡ μεγάλη καρδιά του ἐνόησε τὴν Ἑλλάδα, ἀναγνώσατέ τον.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Α'

Ἐπὶ πολὺ θ' ἀνεβάλλομεν τὴν σύνθεσιν καὶ καταχώρισιν τῆς παρουσίας διατριβῆς, ὅπως μὴ θεωρηθῶμεν ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸν κύκλον τῶν πρᾶσπαθόντων νὰ δόξωσιν ἐν τῇ κοινῇ δυνάμει πατρικῶν δικαιωμάτων, ἂν μὴ αἱ περιπέτεια τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Θεάτρου ἀπετέλουσαν παραδοξοτάτην σελίδα τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας, ἀναθιβάζουσαι ἀτομικὴν ὄλως ὑπόθεσιν εἰς κοινωρικὸν ζήτημα ἀξίον μελέτης, καὶ ἂν μὴ ἠνάγκαζεν ἡμᾶς ἢ μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀληθῶς ζήλου ἐπιδεικνυμένη τάσις πρὸς ἀρπαγὴν καὶ ἀπόσβεσιν τῶν οἰκογενειακῶν ἡμῶν δικαιωμάτων. Καὶ ἂν μὲν ἡ ἀρπαγὴ ἦτο μόνον ὕλική, θά ἠρκούμεθα εἰς τὴν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων προσφυγῆν, πεποιθότες ὅτι οἱ Ἑλληνες Δικασταί, μὴ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ προκαταλήψεις καὶ ἀντίθετα συμφέροντα, θά ἀπένεμον τὸ δίκαιον, πρὸς οἰονδήποτε καὶ ἂν ἀνήκη τοῦτο καὶ ὄσηςδήποτε ὠφελείας πρόξενον καὶ ἂν θά εἶνε διότι τότε καὶ μόνον θά ἦσαν οὐχὶ ἐμπιστοὶ μετ' ἰσχύος τινός πεπρωκισμένοι ὑπάλληλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωποι τῆς ἰσοθέου Δικαιοσύνης. Παραδόξως ὁμως ἀφ' ἱκανοῦ χρόνου ἤρξαντό τινες διατυμπανίζοντες περὶ ἑαυτῶν ὅτι πρὸς ταῖς ἄλλαις ἐκδουλεύσεσιν, ἅς προσήνεγκον εἰς τὸ ἔθνος, εἶνε καὶ οἱ πρώτοι ἰδρυταί τῆς Ἐθνικῆς σκηνῆς, καὶ συλλήπτορες τῆς ἰδέας τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν κλασικὴν τῶν Ἀθηνῶν γῆν τῆς Σοφοκλείου ἐποχῆς ὑπὸ σκηνικῆν τοῦλάχιστον ἐποψίν. Καὶ ἐφ' ὅσον πάλιν διακηρῦττοντο ταῦτα εἰς πανηγυρικοὺς καὶ μνημοσύνοους λόγους ὑπὸ ἀγαθῶν τῶν ἠθοποιῶν, οἵτινες κατῆλθον μέχρι τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου

ὡς μὴ ἔχοντες τί καλλίτερον νὰ πράξωσιν, ἢ ὑπὸ πτωχοπροδρόμων τινῶν λογίων ἀπὸ βήματος Συλλόγου, οὐδεὶς φθόνος ἐσχάτως ὁμως καὶ σεβάσμιός τις κατὰ τάλλα ἀνὴρ ὑπετονθόρισε τοῦτο δειλὰ δειλὰ, ὡς βαλιδροσκοπῶν τὸ κοινωρικὸν ἔδαφος, ὥστε, ἂν τὸ μινύρισμα ἀκουσθῆ μετ' εὐαρέστου ἀνεκτικότητος, τότε νὰ ὑψωθῆ ὁ τόνος τῆς φωνῆς καὶ νὰ μεταβληθῆ τοῦτο εἰς ἀληθῆ θριαμβευτικὸν παιᾶνα. Ἄς ἀπαλλάξωμεν τὸν σεβαστὸν λόγιον τοιοῦτου κόπου, ὁ δὲ ἀρμονικός του ψιθυρὸς ἅς σβεσθῆ εἰς χεῖλην προσφιλεῖ διὰ τὰς τόσας χαριτολογίας, δι' ὧν δικαίως ἐφημίσθη.

Λυπούμεθα ὅτι τὰ εἰς χεῖρας ἡμῶν ἔγραφα δὲν εὐρίσκονταί εἰς χεῖρας ἄλλου, ὅπως δυνηθῆ οὗτος, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θά ἦτο ἐκ τῶν ἥκιστα ἐνθουσιῶντων διὰ τὰ ἀνθρώπινα ἔργα, νὰ πλέξῃ μετ' ἡσσανός φειδῶς τὸν δίκαιον στέφανον εἰς τὸν θυσιάσαντα καὶ περιουσίαν καὶ ὑπαρξίν διὰ τὴν ἔθνικὴν ταύτην ἰδέαν. Ὁ χρονογράφος οὗτος ἐλευθέρως γράφων, ὡς μὴ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενος διὰ τὸ πρᾶγμα, θά ἀπεκάλυπτε λεπτομερείας τινὰς μὴ κολακευτικὰς διὰ πολλὰς πολιτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ἐπιστημότητας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀποδεικνύων ὅτι ὁ Ἰησοῦτισμὸς δὲν ἐγκυρῦπτεται μόνον ὑπὸ μοναχικῆν καλύπτραν, ἢ δὲ κακουργία, ἢ μοχθηρία καὶ ὁ φθόνος εἶνε πᾶθη κατοικοῦντα καὶ ὑπὸ τὰς ἀβροτέρας ἐπιδερμίδας.

Β'

Ὁ δημοσιογράφος Γρηγόριος Καμπούρογλου, ὑπὸ ἰδανικῶν καὶ ἔθνικῶν ὀνειρών, ὅπως πολλοὶ διακεκριμένοι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐμπνεόμενος, βλέπων δὲ διὰ τῶν αὐτοσχεδίων ὑποκριτῶν καὶ φιλοτιμῶν τινῶν φοιτητῶν καὶ λογίων ἐκστότε ἀνερχομένων τὴν σκηνὴν δὲν ἐπιτυγχάνεται, ἢ μόρφωσις τοῦ λαοῦ συνελθεῖν ἐν νῶ ὅπως συστηματικῶς ἐργασθῆ πρὸς ἀνίδρυσιν τῆς Ἐθνικῆς Σκηνῆς, τοῦ θαυμασίου τούτου καὶ μοναδικοῦ σχολείου τοῦ λαοῦ, ἀφ' ἑνὸς μὲν κτίζων Θεᾶτρον συμφώνως πρὸς τοὺς τελειοτάτους τότε ἐν Ἑυρώπῃ παραδεγεμένους ὄρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ καταρτιζὼν πλήρη Σχολὴν ἠθοποιῶν, εἰς ἣν νὰ φοιτῶσι νέαι καὶ νέαι ἀνεπτυγμένοι, οἵτινες νὰ μισθοδοτῶνται καὶ ἐφ' ὅσον διδάσκονται, νὰ διδάσκωσι δὲ ἐπὶ ἀδρόις μισθοῖς διδάσκαλοι τακτικοί, πλὴν διακεκριμένων τινῶν λογίων προσενεχθέντων νὰ διδάσκωσιν ἐπὶ μὴ χρηματικῇ ἀμοιβῇ.

Ἄλλ' ἂν πρὸ τοῦ οἰκοδομήματος ὑπῆρχεν προφανῶς ἀνάγκη ἠθοποιῶν, πρὸ τῶν ἠθοποιῶν ὑπῆρχεν ἀνάγκη συγγραφέων, οἵτινες τὸ μὲν νὰ μεταδώσωσιν εἰς καθαρεύουσαν μὲν ἀλλὰ καὶ εὐληπτοῦ Ἑλληνικῆν τὰ ἀριστουργήματα πάσης ζένηςφιλολογίας, τὸ

δέ, κάτοχοι όντες του όλου Έλληνικού παρελθόντος των παθμάτων και δικαιωμάτων αυτού, ως και των συγχρόνων κοινωνικών ελαττωμάτων, απαραίτητων προϋποθέτων της μακράνως δουλείας, να ποιήσωσι πρωτότυπους τραγωδίας και κωμωδίας, αν μη εντελώς άξίες του Έλληνικού παρελθόντος, τουλάχιστον άξίες της εν τοις λοιποίς συγχρόνους αναπτυξίας.

Ημέραν τινά ο Γρηγ. Καμπούρογλου μετά πολύωρον μελέτην αρχαίων δραμάτων εξελθών εις περίπατον πολυ συγχαζόμενον και εκτιμώμενον τότε κατά την όδον Ακροπόλεως, αναμνησθείς δε της αρχαίας ευκλείας ήσθάνθη δάκρυα αναβλύζοντα εις τους όφθαλμούς του και έρθθημα ανερχόμενον εις τας παρειάς του επανελθών δε οικιαδε συνέταξε την εξής διακήρυξιν:

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Μεταξύ των άριστουργημάτων των ανάντων προήνονται και οι ά και σεμνόμενα, κατάλληλα δραματικά ποιήματα. Οι άρχαιοί θεωρούσαν ούχι ως άπλην διασκέδασον, άλλ ως σχολείον του λαού το θέατρον, πλουσιοπαράχως επάπαυον δι' αυτό, και ούδεμία πόλις, όσον μικρά και άν ήτο, έστερείτο τούτου του ψυχολογικού διδακτηρίου.

Αν δε εινε αληθές ότι οι Αίγυπτιοι, οι Σοφοκλείς, οι Εβριπίδοι, οι Αριστοφάνεις και οι Μενάνδροι έλάμπρον την Αττικήν σκηνήν, εινε έτι αληθέστερον ότι ή Αττική σκηνή παρήγαγε και άθηναίους αυτούς. Οι μεγάλοι δραματικοί γενώνονται, ούχι εκει όπου αναγινοσκονται τα δράματα, άλλ εκει όπου τα διδασκόμενα έξυπνοισι την ήμιλλαν και διεγείρουσι τα έννευή αισθήματα. Και εάν ή έλευθερά Έλλάς, ή γενναία της ήμέρας προς τον πολιτισμόν εν βραχεί διαστήματι οδούσασα, δεν εκαλλίεργησε μέχρι τούδε αναλόγως τον καλλιτεχνικόν τουτον κλάδον, τον όποιον αυτή έφείρεν άλλοτε και αυτή έτελειοποίησε, τούτο άνατιροήτως δεν πρέπει ν' αποδοθή εις άλλο αίτιον, ειμή εις την νέκρωσιν του Έθνικού θεάτρου. Ο τι εις τώρα θεατρικόν είδομα, έξιον προσοχής, τούτο περιωριζέτο εις το Ιταλικόν μελόδραμα. Και εάν φιλοκαλοί τινες άνδρες επεχείρησαν άλλοτε να λάβωσι τον ένδοξον στεφανόν του Θεσπίδου, αι προσπάθειαι αυτών απέβησαν μάταιαι, ένεκα των πολλών δυσχερειών, και μόλις μειδιάσαντες εις της πρώτης επιτυχίας των τα δοκίμια, άπικρούθησαν άπληκισθέντες να νικήσωσι τα κολλοσιακά προσκόμματα, τα όποια όσημέραι άπήντων.

Η Κυβέρνησις της Α. Μ. του Βασιλέως, πρόθυμος πάντοτε εις πών δε τι άφορά την πρόδοον του Έθνους, πρό πολλού επεθύμει την άνεγερσιν της έθνικής σκηνής, έχρειται όμως τον άνθροπον, όστις έμελλε ν' αναδοθής την τοιαύτην έπίπονον επεχείρησιν μετά ζήλου.

Αναδεχθείς ο ύποαρινοόμενος την κατ' έτος άξιοπρεπή διακήρυξιν του Ιταλικού μελοδραματος, συνανεδέχθη και την σύστασιν του Έλληνικού θεάτρου. Βρομευτική έπιτροπή συγκειμένη υπό άνδρών εμπειρών τε και διακεκριμένης άξίας, θέλει επιβλέπει και διευθύνει τα πάντα. Διδασκαλία και της Δραματικής και πάσης άλλης τέχνης βοηθούσης ταύτην θέλει μορφόνει συστηματικούς ύποκριτάς άμφοτέρων των φύλων, και μισθοδοσία τακτικά θέλουσιν ασφαλίσει τους άπαιροθησομένους εις το καλλιτεχνικόν τούτο στάδιον.

Αλλ' άπαντα ταύτα θέλουσιν ίσως άποβή μάταια, καθώς άποβαίνει μάταια ή σύστασις βιομηχανικού τινος καταστήματος εν έλλείψει της πρώτης κατεργασίμου ύλης: ή ύλη δε αυτή δια

το θέατρον εινε τα πολλά και τα κλά δραματα. Θέλει να αναυχθής ή έθνοφιλής επεχείρησις μου, εάν πάσης άσφάλειας και λόγιαι του Έθνους δεν με συνδράμωσιν, εάν δεν φιλοτιμηθώσι να προσφέρωσι τον ήρόν τον εις τούτον τον βωμόν των Μουσών, και λαμπρόντες ήν χείρ μου. Έλληνικήν σκηνήν να λαμπρυνθώσιν δι' αυτής ειπε διά συγγραφέων, ειπε διά μεταφράσεων (Κωμωδιών, Τραγωδιών, και άλλης φύσεως δραμάτων.

Και καθ' όσον μόν άφορά τους πάσιους εκάστου, όστοι θέλουσιν άνταμειβεσθαι ως εις την έσπερίαν Βυρβόην, σχετικώς προς την αξίαν των δραμάτων, και την ύποδοχην ήν έχουσι παρά τή κοινήν, τώ άνωτάτω κρητή των τοούτων. Περι δε της άξιοπρεπούς αυτών παραστάσεως, και πάσης άλλης ούκ άνής, ή διευθυνσις δύναται να βεβαιώσιν τους πάντας, ότι διαφιλώς καταβάλλουσα θέλει βοηθή και έξασφαλίζει την επιτυχίαν.

Εις ήμας λοιπόν τους νεωτέρους λογογράφους και ποιητάς αναπόκειται ήδη ή πλήρως τοσοούτον ίερού σκοπού, υελάτην έγοντος έπιροήν εις την δόξαν της νεωτέρας ήμών φιλολογίας. Ας θερμάην τας ευγενείς καρδιάς ήμών ο αυτός οσράνιος σπινθήρ, όστις επί του κλασικού έδαφους των Αθηνών ήθρομινε των δαιμονίων εκείνων άνδρών τής ψυχάς, των συνταυτισάντων το κλέος των με τής πατρίδος το κλέος. Το Έλληνικόν θέατρον άνοίγεται ένδοξόν ήμών ως μέγιστη διανοητική παλαίστρα, όπου έχοτος όφινεται να διαπρέψη διά αών φυσικών και επητητων πνευματικών του νοός, και να κερδίση προς τώ χρυσίω την μωριάεις πολιτιστοτέρων αυτού δόξαν, την όποια πάντοτε ο Έλληνας ήγάπησε, και τούσας απέκτησε.

Εν Αθήναις την 28 Ιουλίου 1856.

Ο δεισιδαιμόνιος του Έλληνα θεάτρου
Γ. Σ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Την διακήρυξιν ταύτην παρεδώκαμεν εν πρωτότυπώ τώ κυρίω διευθυντή της «Εβδομάδος».

(Επείτα το τέλος).
Δ. Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΛΑΜΠΙΣ
(Labiche)

Ο Ευγένιος Λαμπίς, ο χαριής συγγραφέας του *Fabien κατέλλου*, των *Μικρών πτηνών*, και τσοσούτων άλλων παιδρατάτων έργων, άτινα άφού επί μακρόν χρόνον έτεσφην τώ παρισινόν κοινόν, ήνοιξαν αυτός τας πόλας της Γαλλικής Ακαδημίας, δεν εινε ούτε έξοχος συγγραφέας, ούτε ήθικολόγος, ούτε φιλόσοφος, ει και έλαφρά τις φιλοσοφική χροιά δεν έλλείπει εκ τινών των κωμωδιών αυτού, άλλα δύναται τις να ειπή, ότι μετ' αυτού συντελεστή ο παλαιός εκείνος γαλατικός γέλως, ή ακατάσχετος εκείνη και όλος φυσική φαιδρότης, ήτις εινε ο κύριος χαρακτήρ του έκτενους και ποικίλου αυτού δραματολογίου. Η μουσα του Λαμπίς δεν έχει την άξίωσιν να λύη κοινωνικά ζητήματα, ως φιλοδοξεί ή σύγχρονος γαλλική κωμωδία, άγνοει τα έσδοκα δήματα της εϊρωνίας, τα ύψηλά ήθικά συμπεράσματα, τους άριστοκρατικούς τρόπους και την ακαδημαϊκήν γλώσσαν, δεν ανερχεται επί την σκηνήν ως επί άβωδών άπλοών ένδομα γελωτοποιού φέρουσα, έρραυνίζεται επί αυτής, όπως προέβησεν τον γέλωτα διά των παργινών της και άπεμακρύνη προς στήμην την μερίμαν, την ανία, την μελαγχολίαν από της καρδιάς των πτωχών

θητων. Υπό τοιαύτης φαιδρός συντροφου εμπνεόμενος ο συγγραφέας του *Μισανθρώπου*, της *Κερίσδειας του κ. Περγιόλ*, του *Έγώ*, του *Πρός το θεσθίαι*, της *Γραμματικής*, του *Έδουγεστέρου των τριών*, και πιστός εις τας παραδόσεις της γαλλικής σκηνής, πρώτον αυτού μέλημα έσχε να έξυμνήση τον *Μαρδόν σύζυγον*, κατέχοντα την πρώτην θέσιν εν τή χορεία των ήρώων του Λαμπίς, όστις γελών πάντοτε όλιγον τί ως Μεφιστοφελής άνευ έλιου καθιστά τους πάντας θύματα της μωρίας αυτών. Ο Λαμπίς προήγαγε το είδος του κωμικού δράματος εις το τέλειον, δεν δύναμεθα όμως να ειπωμεν ότι και έγραψε έργα τέχνης, άλλ ούτε ήτο δύναται να γράψη.

Το δράμα, εν ή σημερον λαμβάνεται έννοια, εινε διδασκαλία μικτού είδους, μεταξύ τραγωδίας και κωμωδίας, ούτινος ή πράξις, σπουδαία μεν κατ' ουσίαν, συζητής οικιακή την μορφήν, παραδέχεται πάν είδος προσώπου και άνεγεται πάντοτε αίσθημα μάτην ή σεμνή τέχνη, ή μη άγαπώσα τα άμφίβολα είδη, έζητήσε να πολεμήσιν αυτό ως μορφήν καταπτώσεως και βαρβαρισμού, το νέον δράμα άντέσχε προς πάσας τας προσβολάς, ήδυνήθη να προσελκύση πάντας έξοχον ικανότητα και να άποβή το προσφιλές ψυχολογικόν πασών των τάξεων της κοινωνίας. Και εινε μεν αληθές, ότι το νέον δραματικόν είδος, εις ο κατά τους τελευταίους τούτους χρόνους έδωκαν την άρηρημένην πως όνομασίαν *pieces*, άπολέσαν εκ της ζωής και της δράσεως αυτού, έσχε κέρδος εν τή αληθεία και τή πιστή της φύσεως άπεικονίσει, το φιλολογικόν όμως στοιχείον, το αίσθημα του καλού, εν μαζ λέξει ή τέχνη, ή διαιωνίζουσα τα έργα της φαντασίας, παρεχώρησε την θέσιν αυτής εις επίπλαστον λαμπιν.

Νέαν μορφήν τέχνης επιδιώκουσιν οι νεώτεροι δραματοποιοί, άλλ' αυτή, στερουμένη αληθούς καλλονής, δεν άντέχει εις τας προσβολάς του χρόνου. Ο Scrib, ο κάλλιον παντός άλλου εκμεταλλευθείς την τέχνην ταύτην, θά ειχε σημερον λαμπονηθή άνευ των *Ουγενότων* και της *Βωδής* των *Πορτίκων*. Αλλ' όμως το έργον του Λαμπίς, χωρίς κυρίως ειπείν να εινε φιλολογικόν, κερδαίνει εκατόν επί τοις εκατόν άναγνωσκόμενον, ως ειπεν ο Augier, και εις τούτο συνίσταται ή ύπεροχή αυτού επί των συγχρόνων δραματικών έργων του αυτού είδους και ύποσχεται διηνεκές διαφέρον.

Ο μελετών τα έργα του Λαμπίς καταπλήσσειται υπό της θαυμασίας σύστροφίας του πνεύματός του και της άνεξαντήλου του αυτού φαντασίας. Εν τή συνεργασί αυτου μετά του Legouin, του Augier, του Marc Michel, του Delacourt, του Gondinet, αυτός πάντοτε έδημιούργει την εικόνα; καταλείπων μόνον εκείνους την κατασκευήν του πλαισίου.

Ερωτηθείς ποτε υπό του Abraham Desyus, πώς γίνεται το δράμα, απήντησεν αυτός:

«Με έρωτάς πώς γίνεται το δράμα. Γίνεται άν κέρως άρχην από του τέλους. Εφ' όσον ο συγγραφέας δεν έχει το τέλος του δράματός του δεν έχει ούτε την ά-

χην, ούτε το μέσον. Η εργασία αυτή προφανώς εινε ή μάλλον κοπιώδη, εινε ή δημιουργία, ή γένεσις. Όταν άπαε συντελεσθή το στέδιόν μου, το άναθεωρώ και άνά πάσαν σκηνήν έρωτά εις τί χρησιμεύει αυτή. Παρασπασθεί ή άποκαλλήπει χαρακτήρα τινά, ή άλλως εινε ανίεχαι της άρεταμένης δράσεως;— Δράμα τι εινε τώον μωριόπου; Επερ ήρπει πάντοτε να προχωρή. Αν άνακρίεται, το κοινόν χασιμάται, άν ή πορεία αυτού ήως έπισχεθή, το κοινόν συρτίεται. Ίνα ποιήση ή καλόν δράμα, πρέπει να έχη καλόν στόμαχον. Η άρετή αυτού ύπαρχει εν τώ στόμαχού.»

Μέχρι του 1879 ο Λαμπίς μετριόφρονως έδρεπε δάφνας εν τοις δευτερευούσι θεάτροις των Παρισίων, άλλ' αίφνης εν τή έμφανίσει των εκδοθέντων αυτού έργων εκηρύχθη υπό του Augier, όστις έδωκε το σύνθημα του ένθουσιασμού, νέος Μολιέρος. Αλλά πρέπει τις να άγνοή την σημερον Γαλλίαν, πρέπει να άγνοή, ότι εξέλιπε πλέον ή αύστηρά και άμερόληπτος θύλας των κριτικών εκείνων, ών ή γνώμη ειχε το κύρος αποφάσεως Αρείου Πάγου, να άγνοή, ότι ή μεμονωμένη φιλολογική επίκρισις δεν ίσχύει να άκουσθή εν μέσω του παταγώδους θυρόβου της *ροκλάμας*, και ότι ή άποθέσις συγγραφέας ή ποιητού σημερον εν Γαλλία εινε έργον καλού τινος συναδέλφου, την ίδιαν ύπόθεσιν ύποστηρίζοντος, ή εικοσαετούς δημοσιογράφου εκ των λεζικών πολλάκις γνωρίζοντος τον άνδρα, δι' ου θέλει να κομηση τας άναθεμας αυτού στήλας, να άπορήσει πώς ο επί τεσσαρακονταετιαν σχεδόν άγνωστος *Labiche* εκηρύχθη αίφνης άμεσος κληρονόμος του ποιητού των *Σοφών γυναικων* και του *Ταρτούφου*. Αλλ' ο Λαμπίς δεν ειχε χρείαν τσοσούτων ύπερβολών, όπως λαμπράν θέσιν καθέξεν εν τή Ιστορία των γαλλικών γραμμάτων. Πώς άλλος ίσως θαμνοόμενος υπό των έξάλλων εκείνων έπαύων ήθελεν άπολέσει, περιπέτων εις ψυχράν τινα άπομίμωσιν, το γόττρον εκείνο, όπερ καθιστά αυτόν άμύητον έντυχώς όμως ούτος έχον πλείοτερον πνεύμα των θαυμαστών αυτού εινε πιστός τή τραλή αυτού μουση, μέχρι τέλους άδων μετά του καλού εκείνου *Ερρίκου του Δ'*
«J'aime mieux ma mie, oh gai!
J'aime mieux ma mie.»

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΖΑΡΚΟΪ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Αποσταλείσαν εξ Ιταλίας, εκλήτομεν εν τώ γραφείω ήμών χάριν των έραστών της τέχνης και παντός λάτρεως της μνήμης του Ζακυνθίου ποιητού Ούγου Φωσκόλου, φωτογραφικήν εικόνα του μνημείου, όπερ ιδρυθήσεται αυτώ εν τή ιδιαίτερη πατρίδι του. Το μνημείον τούτο εν ηλίω έτι προπλάσματος, όπερ εκτελείται ήδη επί μακρά, ποτέ μη άνελθόντες την Ακρόπολιν! Αν δυσπιστήτε, δεχόμεθα πών στοιχημα. Διά τούτο, ότε πρό καιρού έτέθη τίμημα εισόδου εις τον μοναδικόν τούτον ναόν της τέχνης και της καλοισθησίας, κατεξανέστη ή *Εβδομάς* λέγουσα, ότι έπρεπε να ζητώσι δικαιομα εισόδου, άλλά τούναντίον θεωρικά να διδωσιν εις πάντα άναρχόμενον εκει. Αλλ' όπως τότε δικαίως έθυμώσαμεν,

στρογγυλώς κελκόματι παρρησιασάμεν άνάγλυφος ή προτομή του ποιητού με ώραιαν και συμπαθεστάτην κεφαλήν και όφθαλμούς πλήρεις ευγενείας και γλυκύτητας. Έλκυστικιατάτη όντως μορφή εμπνεύσασα άγάπην και έμπιστοσύνην και τινα ποιήσαν. Κάτωθεν δε της προτομής υπό λύραν επί κλάδων άφνης στηρίζομένη, τα προσφιλές όνομα, όπερ εξ ίσου συγκινεί δύο άδελφούς λαούς παραγωνίσαντας όμοιο άλλήλους από τινος! το όνομα: *Ούγος Φωσκόλος*.

Πολύ βραδέως άνεμνήσθημεν οι εν Έλλάδι την ήμέραν, καθ' ήν συνεπληρώθη εκατονταετηρίδα από της γεννήσεως του Βύρωνος. Η μάλλον, άνευ της εν Λονδίω έλληνικής κοσμήτορας, ήτις παρεσκευάζετο να έορτάση αυτήν μεγαλοπρεπώς, ως τηλεγραφικώς ήγγέλη την παραμονήν, θά παρήχρητο και ή έπίσημος αυτή ήμέρα άπαρτήρητος; όπως τώραι άλλαι, αίτινες δεν έχουσι την τύχην να εινε άμνηστηρίδες των μεγάλων κομμωτικών μαχών, αίτινες έδόξασαν ή κατέρριψαν τα ήμέτερα κόμματα! Και τοι άπαράσκευοι, εν τούτοις δεν καθύστερησαμεν εν τή εκδηλώσει της όφειλομένης τώ Βύρωνι ένγνώμοσύνης, διότι θέλλει αυτή πάντοτε εν πάση καρδιά Έλληνική. Ο ένταύθα φερόμενος σύλλογος τελει πάνδημον έορτήν, ο δε δήμαρχος τού Μεσολογγίου άναστρέφει τον άνδράντα του.

Όποιος δ' άνεμνήσσει διηγείρεν ή επητηρίς αυτή! Ολόκληρος ο έρος άγών μετά της χορείας των ήρώων και φιλελλήνων του άναπαρσασθή ως εν δράματι πρό ήμών. Εν μέσω δε πάντων, ιδού ο νεαρός λόρδος, όστις μετά του πιστού του Φλέστερ έρχεται εκ των Έλβετικών όρειών, εγκραταλιών διά παντός την γηραιαν πατρίδα του, και όρκίζεται επί του τάφου του Βότσαρη ν' άποθάνη ύπερ της χαρομένης Έλλάδος. Ίδου ο στρατηγός, μελετών την όχύρωσιν του Μεσολογγίου, και ιδού ο ποιητής άνοίγων το βαλάντιόν του, να διασώση εκ του λιμού την πανταχούθεν υπό των έχθρών περιεωσμένην πόλιν. Ίδου ο Βύρων...

Ω, άς έφρόντιζον συχνότερον οι δυνάμενοι να προκαλώσι παρομοίας άνεμνήσεις, να δωρώσιν εις τον Έλληνικόν λαόν παρομοίας συγκινήσεις! Πόσον εινε αυτά γλυκύ και σωτήριον φάρμακον κατά της πνιγούσης ήμής νάρκης!

Ηλθε, λέγει, ο Ιππότης Δ' Άμελιο και έφερε την Πομπήην όλην την πορρικαυστόν εις ειάνας καλλιτεχνικάς, άς πάς τις δύναται να ιδη και θά σπείσασσι πολλοί. Και όμως, δεν θα τώ πιστεύατε υπέρχουσι και ζωάν εν Αθήναις άνθρωποι, ποτέ μη άνελθόντες την Ακρόπολιν! Αν δυσπιστήτε, δεχόμεθα πών στοιχημα. Διά τούτο, ότε πρό καιρού έτέθη τίμημα εισόδου εις τον μοναδικόν τούτον ναόν της τέχνης και της καλοισθησίας, κατεξανέστη ή *Εβδομάς* λέγουσα, ότι έπρεπε να ζητώσι δικαιομα εισόδου, άλλά τούναντίον θεωρικά να διδωσιν εις πάντα άναρχόμενον εκει. Αλλ' όπως τότε δικαίως έθυμώσαμεν,

ούτοι και νυν καθήκον θεωρούμεν να επικροτήσωμεν εις το αντίθετον μέτρον, όπερ αυτός ο πρόεδρος της κυβερνήσεως διέταξε να ληφθή. Εινε δε τούτο ή κατασκευή διπλής άμαξίτης όδού, φερούσης κατεθειαν μέχρι της εισόδου της Ακροπόλεως. Είθε και άλλα μέτρα να έλαμβάνοντο, ίνα διά του καλού περιπάτου τουλάχιστον προσελκύωνται εκει οι άγνοούντες ότι πών βλέμμα εις τα θέα μάμαρα διδάγμα παρχει ύψηλόν και άπαράμιλλον έντυφήμα.

Πολύς από τινος γίνεται λόγος περί της πωλήσεως των άχρηστών κανονίων, ήν διαπραγματεύεται ή κυβέρνησις μετά ξένων εμπόρων ήγέρθησαν δεκαί εν τώ τύπω προστατευτικοί φωναί ύπερ των άτυπασπιστων τούτων όπλων, άτινα πολλοί φιλοτιμούνται ν' αγοράσωσι, γνωρίζοντες ότι θά τα μοσχοπωλήσωσι έπειτα, ούχι ως άχρηστον μετάλλον, άλλ' ως *Όπλα έλληνικά!* Μεταξύ των κανονίων τούτων ύπάρχουσι και τινα, ως καθήκονοι, έχοντα πολλήν την ιστορικήν σημασίαν. Δεν φοβούνται άρά γε οι διαπραγματευόμενοι αυτά μη θεωρηθή ή πώλησις των, άν ούχι άφιλόστοργος, τουλάχιστον άντικανονική;

Και μία οικογενειακή ύπόθεσις. Ίδία τώρα συνιστώμεν πλείονα προσοχήν εις την άνάγνωσιν ή μάλλον την μελέτην τού ένπαρρητήματι δημοσιευομένου μυθιστορήματος της *Εβδομάδος*. Εινε αληθές ότι τούτο δεν εινε διά πάντα στόμαχον, διότι στερείται των απαραίτητων πυργοδοποιών και μονομάχων, των δηλητηριών και των δουκικών χορών, άλλ' εν τή τωρινή αυτού άνελίξει ίδια καταφαίνεται το αληθές του εξής ώραιού χαρακτηρισμού, όν περί αυτού έγραψεν ο πρώτος κριτικός του αιώνος, ο Ταϊν.

«Τά *Δύσκολα Χρόνια* εινε σύνοψις όλων των άλλων μυθιστοριών του Δίκινς εν αυτούς προσβάλλει ούτος την επί της στατιστικής, των ύπολογισμών και των πραγμάτων θεμελιωθεισαν ανατροφήν, πληροί δυστυχών και γελοίων το θετικόν και εμπυρικόν πνεύμα πολέμει την ύπερφηάνειαν, την σκληρότητα, τον εγωισμόν του εμπόρου και του εύγενοός, καταρτάται τας πόλας των χειροτεχνείων, του καπνού και του βορβόρου, αίτινες φυλακίζουσι τα σώματα έντός τεχνικής άτμοσφαιρας και το πνεύμα έντός πλαστικής ζωής. Ζητεί πτωχούς εργάτας, αλήτας, εν παιδίον εύρέθέν, και καταθλιβει υπό την καλοισθησίαν των, υπό την γενναίοτητα των, υπό την κομψότητά των, υπό το θάρρος και την γλυκύτητα των, την ψευδή έπιστήμην, την ψευδή εύτυχίαν και την ψευδή άρετήν των πλουσιών και ισχυρών, οίτινες τους περιφρονοοσι. Σατυρίζει τας καταθλιπτικές κοινωνίας και γράφει έλεγεία κατά της καταδυναστευμένης φύσεως. . . . » Συγκλητικώτερας και μάλλον επαγωγίως και διδακτικώς εικόνας δεν δύναται να ιδη ο έλληνας άναγνώστης εν άλλω μυθιστορικώ πανοράματι.

ΑΣΜΑΤΙΑ

Η ΚΑΛΑΜΙΑ

Με τ' άγέρι, γαυθεύειν
Παύσι καλάμια,
Κ' ή Νεράιδες ή Γηλέωνν
Ολας, μιά και μιά.
Και της ψάλλου, ρίχνοντάς της
Βόσκαρη ματιά:
«Ποταμέ ξερλώσω την!
«Κάθε την φωτιά!
Μα τ' άγέρι άπ' της Νεράιδες
Δέν ποθει κάμια,
Γιατ' εκείνο μιά λατρεύει.
Μιά, την καλάμια,
Και γαδύει τό ποτάμι
Και τά κύματα,
Διώγει της φωτιάς τη γλόγα
Με φουγάτα.
Κ' ύστερα, στη ζηλέμην
Γέρνει καλάμια
Κι άς πεθάνουν ή Νεράιδες
Ολας, μιά και μιά.

ΛΥΠΗΘΗΤΕ ΜΕ

Αγαπά μιά πατριεμένη
Εκκοσι χρονώ,
Σάν με ίδη άναστέρσει
Σάν την δώ ποτώ.
Αγαπά μιά πατριεμένη
Αυτηθήτε με,
Σύρτε στο καλό διαβάται
Και άφήτε με.
Ξέρω δι μιά χωρίζει
Ουράνι και Γη,
Κι ή Ελλάδα μου πώς είνε
Φαρμακίον πηγή.
Ξέρω δι μιά χωρίζει
Τό στεφάνωμα,
Κι όσα λέγω είνε μαύρα
Και παράνομα
Μα έρωσάσω ή καρδιά μου
Μιά φορά γά πώ,
Μιά φορά εις τη ζωή μου
Πώς την αγαπά!
— Τράβα μικροπατριεμένη,
Τράβα από δω,
Μη με ξαναίδης ποτέ σου
Μη σε ξαναίδω.
Αγαπά μιά πατριεμένη
Αυτηθήτε με,
Σύρτε στο καλό διαβάται
Και άφήτε με.

I. ΜΑΡΑΝΟΣ

ΜΗ ΜΑΘΕΤΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

(Σειδηδρομικόν... δυστοχημα)

Είνε γεγονός, βεβαιωθέν πάντοτε υπό της
στατιστικής, ότι ή συγκοινωνία εν γενει
και ίδια ή διαίτησιν έχει ως παρακολούθημα
τα δυστοχηματα. Είνε όμως σύχ-
ηκτον άνακρίρτητον, ότι ή προσοχή και ή
ειδικότης των οπισωδότητων επιτετραμμένων
την έποπτεία της λειτουργίας των της
συγκοινωνίας μισοί έπαισθητός τον αριθμόν
των άπεικταίων. Αλλά υπάρχουν περι-
στάσεις όπως απρόβλεπτοι, κατά των οποίων
είς ουδέν ισχύει οισωδότης προσοχή, όση
δήποτε ειδικότης. Η έπομένη πίστη αφή-
γησις προβάσκει να έλαφρύνει πως την
θέσιν των άρμολίων, εν τη άπό τινος έπι-
αισιόει άρξικμένη λειτουργία της σιδηρο-
δρομικής συγκοινωνίας παρ' ήμιν, διότι
θέλει άποδειχθή έναργώς, ότι πολλά άτυ-
χηματα είνε άνθροπίνως άδύνατον να προ-
ληφθώσιν, έρ' όσον άνθρωποι ταξιδεύουσι
διά σιδηροδρόμων.

A

Κατά τον παρελθόντα Ιούλιον εν μίξ
των άμαξών του σιδηροδρόμου Αθηνών-
Κηφισιάς, συννητήθησαν εν τη πρώτη θέ-
σει μιά κυρία και δύο κύριοι, οίτινες, δι-
καιώματι τουλάχιστον είσιτηρίου και λόγω
άμειπτου έξωτερικού, δέν άνήκον εις την
δευτέραν ή την τρίτην. Άπαντες διηυθί-
νοντο εις Κηφισίαν δι' ένος των μετά με-
σημβρίαν συρμών, όστις μετά των άπαραί-
τητων διαπεραστικών συρμών, προκαλέ-
σαντα νευρικόν τι νέφος εν τη γαλιναία
φυσιογνωμία της κυρίας, εξετέλεσε τό κα-
θήκόν του προχωρήσας.

Η κυρία δέν είνε Αθναία, είνε παρα-
πίδημος εξ Αλεξανδρείας, έλθούσα εις Α-
θήνας μετά του αυχύου της, χάριν τούς
συγκριτικών μελετών επί της ζήτησης των
δύο πόλεων. Έπειδή, δέ κατ' εικίνας της
ήμερας ή πρωτεύουσα υπό θερμομετρικών
έποψιν είχε φυσιογνωμίαν φούρνου, οι εξ
Αλεξανδρείας σύλγοι, διακόπαντες πρην
σποδόν, εξελέξαντο ως τόπον άναγωγής
την Κηφισίαν και εκεί διέμουν εν τω ξε-
νοδοχείω, ένθυμούμενοι μετά περιπαθείας
την δρασερην σχετικώς Αλεξανδρείαν. Η
κυρία είχε καταθή την πρωίαν εκείνην εις
Αθήνας προς άγροράν μικρών τιμών πραγ-
μάτων και επέστρεφε με τό μικρόν πακέ-
τον της, προς δε και τό εικονογραφημένον
Γερμανικόν περιοδικόν Ueber Land und
Meer, όπερ ηγόρασε διά τον σύζυγόν της,
τακτικόν θεατήν και άναγνώστην του.

Ηδη άς προσεβίωμεν, ότι ή εξ Αλε-
ξανδρείας κυρία είνε κάτοχος φυσιογνωμίας
καλλιπεχνικής και διαστασιών άμαξίας.
Αν έξη εις τους χρόνους των πρώτων θεών,
δέν θα τη ήτοι εύχαλον να εκλίξη ελευθέ-
ρος τον τόπον της διαμονής της, διότι βε-
βαίως κάποιος εκ των άκαμπτών όντως έ-
κείνων ανθρώπων θα την έλάμβανεν υπό
την ύψηλήν προστασίαν του διά της τότε
γνωστής μεθόδου του μηλού. Αλλά τά
πράγματα έχουσι άλλως σύμφορον, άφού

ο κύριος Σπινόγλου είνε και θα είνε ο
θεός της άξίτητου δεσποτίας.

Η ένδυμασία της Κας Σπινόγλου, και
τοι συγκεκριμένη εξ άραχνώδους ύφά-
σματος, λόγω της εποχής και της κρέσεως
της φέρουσης αυτήν, συντελεί ούκ όλίγον
διά της άριστής κατασκευής εις άνύψωσιν
των θελητήρων της ένώπιον των δύο άγνώ-
στων αυτή συνοδοιπόρων, οίτινες, συγκι-
νηθέντες επί τη θέα της και ήκιστα άρ-
χαίολογοι την εξέλαβον προς ατιμήν ως
δραπέττα του Έρρηθίου.

Ελπί έκφραστική επί της άριστερας
παιδιάς κατέτασεν αυτήν άναχρονιστικώς
μεταξύ των ύπαστηρικτών του Κυβερνη-
τικού ύπαρχου Δημήτριου, επί τη άπο-
τηνική του όποιου συνεστήθη τελευταίον
μετά σοβαρότητος κάπου εν Αθήναις, αν-
η Κυρία Σπινόγλου ήδύνατο μετά την έ-
κλογήν να δεχθή, τενεξίν εις Αλεξανδρείαν
επί ταύτη άποσταλασόμενον.

B

Τό φύλλον του Ueber Land und Meer,
άφού εξετέλεσεν επ' όλίγον χρέη ριπιδίου πάρα
τη κυρία Σπινόγλου, έφυκτοστρόθη άφε-
λώς προς θεάν τρόπον τινά των ευλογορα-
φιών και έγένετο κάλιν ριπιδιον.

Οι συνοδοιπόροι έκρινον δέν να νομισώ-
σιν, ότι είχαν πλέον άποδείξεις έντύπου,
ότι ή κυρία ώμίλει την Γερμανικήν, είχαν
δέ προέγρον και τό σώμα του έγγλήματός.

Ο εις Ιατρός, σπουδαστής της Γερμα-
νίας και σοβαρού έξωτερικού, είνε εκ των
γνωστών ασκληπιαδών της πρωτεύουσής,
όν τά προσόντα άναγνώσκασεν καθ' εξα-
στην εν τη τετάρτη σελίδι των εφημερίδων
πάρα τας άγγελίας περί λαβιαρίου Γέλβας
ή αντιχειμεθλίνης. Αμα ίδθη τον κύριον
ιατρόν, ός παρουσιάζει εικόνα τουλάχισ-
τόν βαρώνου μετ' όλίγον όμως πείθεσθαι
ότι περί του τίτλου του έχει προνοήσει κα-
ταλλήλως ή Ιταλική παροιμία, διαβεβαι-
ούσα ότι:

La festa dei baroni poco dura

Όπως υπάρχουν άνθρωποι, οι όποιοι
κάνουν τόκ άρρώστων, ούτως υπάρχουν
άλλοι, οίτινες κάνουν τον Ιατρόν! Μεταξύ
των τελευταίων πρώτην κατέχει θέσιν ο
γερμανομαθής ήρως ήμων. Όπαδός εν τη
θεραπευτική της θεωρίας του ύπνογισμού,
άποκοιμίζει τους πάσχόντας πρό πύσης θε-
ραπειας και άφίνει εις την φύσιν να τους
αφύπνισή, αν θέλη. Έχει κοινά διά τον
εαυτόν του και τουτέ διά τους άλλους, και
μ' αυτά τά δύο διαπράττει την έραν άπό-
στολήν του μέσω ήμων. Ο φίλος του είνε
δεινός στρατιωτικός βελγική κατασκευής
και όμιλών άριστα την Βελγικήν μένον.

Γ

Συνεπεία συμβάσεως, οι δύο κύριοι εν
ανάλογα στιγμής συνήπαν εν Γερμανική
γλώσση διάλογον, του όποιου μόνον ο εις
συνήθως παρίστα και τον λέγοντα και τον
άκούοντα, διότι ο άλλος, έκτός σποραδικών
τιμών και άσυνετήτων άρνήσεων ή κατα-
στάσεων, έσιώπα. Τοιαύτα τρόπω λοιπόν ο
ιατρός ηρώτα γερμανιστήν την κινητοποίη-
σιν, κατ' εν μίξ στιγμή εύρίσκειτο πανστρα-

τιζ παρατεταγμένος πρό του φρουρίου, τό
όποιον εν τη μεταφορά ήμων παρίστα ή
κυρία Σπινόγλου. Όλα του τά αισθήματα
μετεφράσθησαν γερμανιστή και εξετοξεύθη-
σαν θερμά, με όλην εκείνην την ζέσθη, εις
λογαριασμόν της εξ Αλεξανδρείας κυρίας,
ή οποία, και τοι ηγίγει την γλώσσαν, δέν
εφαίνετο εν τούτοις όλας άδιάφορος εις τον
γνώμονον πρό αυτής γερμανικόν θόρυβον.
Ο άξιωματικός, μη έννοών και αυτός τον
ρήτορα, εξετέλει αυχ ήτων τους όρους της
συμβάσεως, διακόπτων αυτόν ένιοτε διά δι-
αφοράν γά!!

Η στιγμή ήτο κρίσιμος, ο συρμός έ-
πλασίαζεν εις Αμαρούσιον και τό φρούριον
άπειχέν απέναντι της γενναίας όντως στρα-
τηνική του κυρίου Ιατρού. Ητο ζήτημα
ύψιστης σημασίας, άφού διά της νέας κα-
τακτήσεως ο Ιατρός θα έλάμβανεν έπαξίως
ως άλλος Σκηπίων τό όνομα του Αφρι-
κανού!

Εν τω μεταξύ ή κυρία Σπινόγλου, μη
έχουσα λόγον τινά όπως άποστρέψη διαρ-
κώς τά βλέμματά της από των δύο άγνώ-
στων της συνοδοιπόρων, προσείδε τον Ιατρόν
μετά ανωρύχως περιεργίας. Ως δε βρα-
δυτέρον ώμολόγησεν ή ίδια, εν τω προσώπω
του ήρώτος είχαν άναγνωρίσει μεγάλην ο-
μοιότητα προς το εκ εύλου βαβαμμένον
έμοίμα, όπερ ο μακαρίτης πατήρ της είχε
τοποθετήσει πρό έτών εν Πενούη, ως γιγού-
ραν εν τη πρώτα του Ιστοφούρου, τό ο-
ποιον τη έδόθη ως προίξ. Ο Ιατρός, πέρ-
ξησας τό βλέμμα της κ. Σπινόγλου,
χάρει εις λεπτομερείας και πάντοτε Γερ-
μανιστή, φανταζόμενος τό φρούριον ως πά-
ραδοθέν, ύπαγορεύει σχεδόν τους όρους της
ειρήνης, όρίζει δε ως τόπον έπίσημον ύπο-
γραφής της Συνθήκης την Βιέννη, ξενο-
δοχείον παρά τό Μέγα Μαναστήριον.

Δ

Όσοι των άναγνώστων είδον την εικόνα
την παριστάσαν μεγαλοπρεπώς την εν
Βερσαλλίας έπίσημον άνακήρυξιν του Γου-
λιέλμου αυτοκράτορος περί τα τέλη του
Γαλλογερμανικού πολέμου, δύναται να
λάβωσιν ιδέαν εμυδράν της σημασίας των
αισθημάτων, άτινα παρίστα ή γραφική φυ-
σιογνωμία του κυρίου Ιατρού. Τα πάντα
ήσαν δάφναι και τρόπαια κατά την εις
Κηφισίαν είσοδόν του συρμού... όστις
έσταμάτησε τέλος μετά της συνήθους αυτώ
περίττης εις τον σταθμόν. Οι δαφνοστε-
φείς στρατηλάται κατέρχονται πρώτοι και
ο Ιατρός παρασκευάζεται έρασιμώς και μετ'
αναλογών προς την πρίστασιν κλασαυχε-
νισμών να δώση χείρα βοήθειας προς την
έτοιμαζόμενήν να καταθή άθώαν συνοδοι-
πόρον του.

Άλλη όμως χείρα στήθαρά, ή του άνα-
μένουτος κυρίου Σπινόγλου παρενεβλήθη
άκαριαώς, έλαφρά δε ως πτερόν επήδησεν
ή Καρυσίς.

Και έχχειρίζουσα τό Γερμανικόν περιο-
δικόν εις τον σύζυγόν της, είπεν αυτώ τους
έξής αξιοσημειωμένους λόγους εις έπίσημον
και τρυ Ιατρού:
«Έπέρασα την ώραν μου μόνον με ταις

ζωγραφίαις, άφού δέν κατώρθωσες άκόμη
νά μου μάθης τα Γερμανικά!»

Πτώξ Ιατρή! Όλη λοιπόν εκείνη ή
εύχαλτία σου, οι δικαιοτάτοι πόθοι σου,
αι άποτροφαί, τά γά και τά γάιν του
στρατιωτικού σου άκολουθού, τά έρωτικά
τρόπαια, άτινα ώνεροπόλησας ως έπίστε-
ψιν των σπουδών σου, οι γερμανικοί λαρυγ-
γισμοί και τά άμετάφραστα έλληνικά μει-
διάματα, τά όργα και περιπάθως δόντα
όμματα σου, όλα ταύτα και τόσα άλλα
άκόμη άπωλέσθησαν; Φέβ! Ναι! Η
σκληρά εκείνη δέν ένώριζε Γερμανικά!

Ας όψωνται οι αίτιοί!
Ο έναγής Ιατρός υπό τό βέρος της κοι-
κής, ως συνήθως, διαγνώσεως του, με τρε-
μούσας σαχόντας έπεσεν εις τας άυτομάτας
άνογεισας άγκάλας του γενναίου συνεργά-
του του, όστις τω προσέφερε φιλοφρόνως
τας πρώτας επί τω άτυχηματι περιθάλ-
ψεις. Σπύσας δε και ο του σταθμού καρ-
φετής, άρχαίως τελειόφοιτος του έθνικού
ήμων Πανεπιστημίου και έμπνευστής εκ
της θεάς της συμφοράς, ύπετονόρησε τά
έξής άσύνδετα και άκατάληκτα έμμέτρως:

Είδον θαλασσών θυελλών
Και βροχάς χωρίς ύμβρέλλας...
Είδον νίκας, είδον ήττας
Και ποικιλίας χυλόητας
Πλήν μασκαράδικα τέτοια
Χορίς καταμέναν μύσας
Με τρεμούσας τας μάσέλλας
Αίν φαντάσθηκα ποτέ!

E

Καλώς πληροφόρημένη πρωινή εφημερίς
άνέγραψε την έπιούσαν τά άκόλουθα διά-
μικρών γραμμών:
«Χθές εν τω μετά μεσημβρίαν συρμώ
Κηφισιάς εξετρομάσθη γερμανιστή ο δια-
κεκριμένος παρ' ήμιν Ιατρός κ... της φί-
λης οικογενείας. Εύτυχώς ουδέν άπεικταίον
συνέβη χάρις τη προθυμω συνδρομή των
παρυσυχόντων.»

Συμπέρασμα. Μετά τό πάθημα του κυ-
ρίου Ιατρού, ουδείς πιστεύαμεν, θα έλαχο-
λουθή φρονάδν ότι είνε άκριβείς αι στατι-
στικά των σιδηροδρομικών άτυχημάτων.
Καλόν θα ήτο ή Έβδομάς να προκηρύξη
δελτώνισμα περί του πώς δέν να προλαμβά-
νωτα παρόμοια δεινά.

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ
ΑΠΛΟΥΣΤΑΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Είχε βρέξει καθ' όλην την ημέραν. Περύ
την έσπεραν όμως τά μεγάλα νέφη διελύ-
θησαν, ο ουρανός εκθάρισε και ή σελήνη,
συνοδοιμένη υπό του έξ άστέρων έπιτε-
λείου της, έλαμπεν εν άπύση τη μεγαλο-
πρεπεία αυτής, κατακλύουσα τά πάντα
διά του ωχρού φωτός της, άπερ άδιάκρως
είσεδεν έντός του μεγάλου δια παλαιών
έπίπλων και μεταξίνων παραπετασμάτων
αυτραπιαμένου δωματίου, εν φ ή γλυκύτα
Μαρθίδη κύπτει έπι επί του βιβλίου της.
Μετ' όλίγον κλείει ταύτα, λυει την κόμην

αυτής και, άφού έσβεσε τό φώς, πλησιάζει
εις τό παράθυρον, όπερ άνοίγει ήρέμα.
Ο δροσερός άνήρ της έσπέρας εισδύει έντός
του δωματίου, θωπεύων την παρειάν της,
κομίζων προς αυτήν τας ευώδιαις των ρόδων
και του αιγκαλήματος, άπερ άνέρχονται τό
ύψος του τοίχου.

Πανταχού σιγή. Έν τω μυθώ της κοι-
λάδος εύρίσκονται αι μέλαιναί έλάται και
αι δρύς, έσκορπισμέναι τήδε κάκεισε επί
των λιβαδιών εν τω όρίζοντι τό ύψηλόν
όρος και τά πάντα περικαλύπτονται υπό
μυστηριώδους και άνεξηγήτου θεληήτου.
Η δε νεάνις μένει εκεί επί μακρόν εν σγή
άποθαυμάζουσα. Όλίγον κατ' όλίγον, άνε-
παισθητός, ή εικονογραφία εκλείπει. Παρα-
τηρεί μεν πάντοτε, άλλα δέν βλέπει πλέον,
διότι ο νους της εύρίσκειται άλλαχού. Θα
είνε ευδαίμων, διότι τό πρόσωπόν της έμ-
φαίνει χάριν, και ή λαθραία άκτις, ήτις
τό φωτίζει, άποκαλύπτει την βαθείαν χα-
ράν της. Τά ημιανεωγμένα χείλη της δια-
στέλλει μεδιάμα, ότε ή θύρα κρούεται.
Πριν δε λάβη καιρόν ν' άποκριθή, εισέρ-
χεται γρηστά κυρία, φέρουσα μακρόν μέ-
λαινον έσθήτα και κατά τό παλαιόν έθος
έχουσα την κόμην διευθετημένην.

— Δέν κατεκλιθήσ άκόμη; ήρώτησε.
— Όχι, μάμμη. Μ' άρξικει πολύ άπόψε
ο κήπος μας και ο ώρατός αυτός ουρανός.
Λαβούσα δε αυτήν από της χειρός την
έφερε πρό του άνοικτού παραθύρου.

— Κατέχομαι υπό τσαούτης χαράς,
έξηκολούθησεν, ώστε άδύνατόν να κοιμηθώ.
«Ο! μάμμη, είμαι εύτυχής!... Τι περι-
σσότερον είνε ο παράδεισος; είπε σπρηξασα
την κεφαλήν επί του ώμου της προμήτορος
αυτής και ήμικλείσασα τους μεγάλους ο-
φθαλμούς της.

Βαθεία λύπη έφάνη επί του προσώπου
της μάμμης, τά χείλη της έτρεμον. Είλ-
κυσε την εγγόνην αυτής έντός των βρα-
χιώνων της και φιλοστόργως ήσάσθη αυ-
τήν εις τό μέτωπον. Πολλάκις επείρηθη να
όμιλήση, άλλα παραδόξως τρόμος συνε-
κράτει τας λέξεις.

— Ο Γεώργιος είνε κάτω, είπε τέλος
διά παραδόξου φωτός.

ΑΛ' ή νεάνις, βεθυθισμένη εις τους
συλλογισμούς της, δέν παρετήρησε την συγ-
κίνησιν εκείνην.

— Α! είπε ποιούσα χειρονομίαν εν
χαρίστου εκπλήξεως και απαλλαγεία του
εναγκαλισμού. Τότε θα καταβώμεν, αϊ,
μάμμη;

— Ναι, πήγαινε, παιδί μου.
Και ή Μαρθίδη εξήλθεν, έλαφρά ως
πτηνόν, εύτυχώς και ώραία, διέβη δε ως
εύχάριστος όπτασμα την κατακόσμητον εξ
οικογενειακών εικόνων στόαν.

— Πώς δέν έχεις κιάραν; είπεν ευ-
θύμως ιδούσα τον Γεώργιον. Με αυτήν την
ώραίαν σελήνην έπρεπε να μάς φάλης κά-
νεν άρχαίον ποίημα ή Ιταλικόν τι ζυμα.

Ο νεανίας δέν άπεκρίθη, ύπεχώρησεν
όμως τούτοτοτρόπως, ώστε να εύρίσκειται εν
τη σκή.

Η Μαρθίδη δέν ήδύνατο να βλέπη
την επί της φυσιογνωμίας του έξωγραφη-

μένον αγωνίαν, ούτε το περιπαθές βλέμμα του ηγήσει την έντος της καρδιάς του πάλιν, ήτις τον εσπράσαν. Η ώραία αυτή νεανία, ή δούσα προς αυτόν την ψυχήν της, τον αγαπή δι' όλες της θερμής της νεότητος και της φλογεράς φύσεώς της. Πώς να τη όμολογήση πράγμα, όπερ ακληρώδης ήθελε την λυπήσει; Δέν τολμώ να λαλήση προς αυτήν, να τη αποκαλύψη την πάλιν εκείνην, ήτις συνεκροτείτο μεταξύ του προς αυτήν έρωτος και του προς την πατέρα καθήκοντός του. Κλειεί τους όφθαλμούς, ίνα μη βλέπη πλέον το γλυκύ πρόσωπόν της, από του ύποφου εξέλιπε το μέγα διαμα, και όπερ τώρα ζητεί δειλώς το βλέμμα του. Κατέχεται υπό πυρετού, άκούει τους ταχείς της καρδιάς του παλμούς, αλλά πρέπει να όμιλήση, να φανή άνήρ.

— Ματθίλδη, είπε συναθροίσας το θάρρος του όλου, ένθουμείσαι την ιστορίαν εκείνην, την όποιαν ανέγνώσαμεν μαζή, την ιστορίαν εύτυχούς νεανίδος συμβουλευούσης τον έραστήν της να παραιτηθή του έρωτός της, ίνα εκτελέση το καθήκόν του; — Ναι, την ένθουμείσαι.

Ταυτόχρονας άκρίστως φόβος, ύπόνοια δυστοχήματός τινος, είσεχώρησεν εις τον νούν της. Εκείνος εξήκολούθησε.

— Την ήμέραν εκείνην μοι είπες: Ουδέποτε θα ήγάπων τον θυσιάζοντα το καθήκόν του εις τον έρωτά του. Οχ τον πέμφορουν.

Την είδεν ώχρϊώσαν και θέτουσαν την χείρα επί της καρδιάς της· είτα, βιαζόμενος σχεδόν τη φωνή, τον ήρώτησε ταχέως.

— Τι συμβαίνει λοιπόν; — Προέπει να ήσασθαι θαρραλία, Ματθίλδη, γνησία γαλλίς. Καί η φωνή του έτρεμε όλίγον. Ο πόλεμος έκηρύχθη, εξήκολούθησε, και ό έχθρός εύρίσκειται εις τα σύνορα!

Εκείνη ούδέν είπεν, ούδέν κίνημα έκαμειν, άλλ' ό φριχασμός του χείλους, το έρύθημα όπερ έκάλυψε το μέτωπόν της και ή άναπνοή της καταστάσα ταχύτερα έμαρτύρουσν άρκούντως την έσωτερικήν τάραχην της.

Πλήμμυρα διαφόρων συγκινήσεων, άπαισιών διαλογισμών, τον τρομόν έπέφεροντα, κατέκλυσαν τον νούν αυτής. Διελογίσθη όην έπιούσαν άδυστος ώρυσσέτο ύπ' αυτήν· αι έλπίδες της, τα όνειρά της, το ήδον μέλλον της, άπώλοντο, κατέρρευσαν έν μιζ στιγμή!

Διατί όμως θ' άνεχώρει; Τίς θα ήρχετο να τον ήτησθαι πλέον αυτής; Άλλως τίς, τί είναι εις περί πλέον ή έλάττων στρατιώτης; Καί αυτός διά τής έξοχου ευφυΐας του μη δέν άνδιαφέρει την πατρίδα να ζήση, ίνα την έξυπνητήση άλλως πως ή διά του αίματός του;

Θα γονυπετήση, θα τή είπη πάντα ταύτα, θα τή είπη ότι όφείλει να μείνη, άλλως αυτή θ' άποβήνη και αυτός θα είναι ό φονεύς της. Άλλ' όχι, ό δαίμων την πειράζει· το λογικόν της άσπλαγνάται. Γνωρίζει ότι, εάν μείνη, θα παραβή το καθήκόν του. Ο μνηστήρ της Γεώργιος να

προδώση το καθήκόν του χάριν αυτής, και εις αίτίας ταύτης. Άλλά θα ήτο φριχώδέστερον τούτο ή εάν τον έχανε! Τι να γίνη; Ηδ' να διαφυγή; — Ο! Γεώργιε!

Δέν ήδυνήθη να είπη πλείονα. Όπόσους όμως φόβους και αγωνίας περιείχον αι δύο αυτές λέξεις!

Εκείνος ένόησε. Την ήβλεπε πάσχουσαν, και ήτο πολύ τούτο. Γαλήνιος έν τή άπελπισίω του, την έπλησίασε.

— Ματθίλδη, προέπει να με βοηθήσεις, είπεν, άν ήσασθαι πράγματι εκείνη την όποίαν αγαπώ.

Ηγγίσε την άληθή χορδήν. Αίφνιδια επανάστασις ένέγινετο έν τή ένισχυθείση ψυχή της μνηστής. Επετίμησεν έαυτήν ως άγνώστραν, ως συλλογισθείσαν την θλασίν της, ως δειλήν, ως ένοχον σχεδόν. Τώρα βλέπει την δικαιοσύνην της. Καί αυτή έχει ευγενή άποστολήν: να τον συνδράμη, να έπιτελέση το καθήκόν του. Θα είναι γενναία.

Ότε ήγειρεν επί αυτού το βλέμμα της, το νέφος είχε παρέλθει. Επί των χαρακτηριστικών αυτής άντανακλώντο, ούτως είπεν, ύπεράνωρα αισθητήματα. Όμοιάς προς Άγιαν, έμειδιάσε και δακρύουσα τή είπε: «Πρέπει να άναχωρήσης», και ότε τέλος την ήθλιαν επί της καρδιάς του, ότε την άπεκαρτέιζε, δια πάντος ήσως, αυτή έψιθύριζεν εις τα ούς του παρηγορητικούς λόγους, αυτή μάλλον τή έλάλει περί έλπίδος και θάρρους. Η δειλή νεανία ένέγινετο γενναία, φιλόπατρις, υπό άκαταμαχλήτου δυνάμεως έμφορουμένη.

Όταν όμως η σκία του Γεώργιου ήφάνισθη έν τή νυκτί, όταν πλέον δέν ήκούε τον κρότον των βηματών του, όταν ήσθάνθη έαυτήν μόνην, τότε αι δυνάμεις την έκτέλειπον.

Βραδέως άνήλθεν εις το δωμάτιόν έκείνο, όπερ τοσοούτον εύθυμος άφηκε. Το παράθυρον ήτο άνοιχτόν έτι. Ο σύρανας μόνον ήτο μέλας και ή τέληνη κακαλωμένη υπό νεφών άνεμός ήγέθη, είσεγών έντός των παλαιών κάπνοδόγων και γογγύων περί τής έλάτας. Καί έντός της ψυχής της νύξ ήπύργεν έπίσης. Επισαν επί της κληΐνης της και επί μακρόν έκλαυσέν είτα, ήτηθείσα ύπό της λύπης και του κόπου, ίκοιμήθη. Άλλ' όποια θλιβερά έξεγερσις την έπιούσαν! Τι θα άνέμενε καθ' άπασαν την μακράν εκείνην ήμεραν; Δέν θα παρεμόνευε ήτη έφίλην πομ, ούδέ θα ήκαμε τή βημα του έν τή δεινροστοίχία του κήπου. Αύριον, μεθαύριον και τες έπομένας ήμέρας, εκείνος δέν θα ήρχετο πλέον. Α! πόσον ή ζωή τη ήφαινετο μακρά και θλιβερά! πόσον ή καρδιά της έδάρυεν έντός του πεπλεγμένου στήθους της! Εβάδιζεν ύπαι κάτεχομένη υπό κινήσιον πνιγμού. Άλλ' η μάμμη της ήτο πλησίον, ή καλαίπαρος μάμμη, ήτις την υπερηγάσα. Δέν έπρέπε να την λυπή με τους φόβους της, ούτε να έπισπάζη τας τελευταίας ήμέρας της. Καί περίπαται, ως συνήθως, μετ' αυτής εις τον κήπόν, συλλέγει δι' αυτήν τα άνθη, άτινα προτιμά, μένει πλησίον της, τη άνανών-

σκει και χδει χάριν αυτής παλαιά άσματα. Καί χλαίει μόνη.

Εν τούτοις ήμεράν τινα ήλθεν έπιστολή: Άναγνώσκει την γραφήν, και αίστα έκχασός. Είναι έπιστολή μακρά, μιστή έρωτός και έλπίδων. Το βήμα της καθίσταται έλαφρότερον, οι όφθαλμοί λάμπουσιν έτι πλέον. Μείδιζ όλίγον, ως άλλοτε, και το μέγα διαμα τούτο διέρχεται επί του ώραιού προσώπου της ως φωτεινή ακτίς. Είτα έτεροι έπιστολαί έρχονται, έτεροι άγγελιοπαρηγορίας και χάρες. Την αγαπή πάντοτε, και αυτήν συλλογίζεται μόνον.

Τέλος ήθρηλήθη ότι θα ύπεγράφετο η ερήνη. Άλλοτε επανέρχονται εις τα χωρία των, εις τας έστίας των, και τον αναμένει έπίσης, άλλ' αυτές δέν επανέρχεται. Αι έπιστολαί έπαυσαν, αι ήμέραι και έβδομάδες παρέχονται, άλλ' ούδεμία είδησις! Αναμένει πένυροτε. Το χρώμα έκλείπει των παρειών της και το ρως από των όφθαλμών της. Καθ' έκαστην τή βήμα της γίνεται βραδύτερον, ή φωνή της άσθενεστέρα. Περί ούδένος παρκοινείται, η δέ μάμμη της ούδέν μαντεύει. Άν δ' ένίοτε, θέτουσα την χείρα της επί του προσώπου της, ή άυτή πάντοτε άπάντησις: «Δέν έχω τίποτε, μάμμη!» Καί μετ' έκαστον δια να ένθαρρύνη την γρατήν και τη άνανώνσκει το έννοούμενον βιβλίον της δια να την διασκεδάση. Η άναγνώστρια μόνον άναγκάζεται ένίοτε να έτακτα, διότι αι τρέμουσαι χείρες της δέν δύνανται πλέον να κρατήσασιν το βιβλίον και διότι δέν βλέπει εύκρινώς. Γαπρέει εξ άπηνών, αι δέ δυνάμεις αυτής την έκκαταλείπουσιν.

Επί τέλους έσπέραν τινα λαμβάνει έπιστολήν, άλλά περιβαλλομένην, οίμα! υπό πεινθήσιον γραμμής. Πριν την άποσφραγίσιν, καθηται επί του μέρους, έν φ' Τόν είδε δια τελευταίαν φοράν.

— Επράξαμεν το καθήκόν μας, έψιθύρισεν.

Είτα, σταυρώσασα τας χείρας της επί του στήθους, έκλεισε τους όφθαλμούς.

Όταν την εύρον εκεί, τασόν γαλήνιον και τασόν ώραιαν, έπίστευσαν ότι έκαιμζτο. Εβάδιζαν σιγά και ώυλιήσαν χαμηλοφώνως. Άλλ' εκείνη δέν έξύπνησε πλέον, η καρδιά είχε παύσει παλλομένη.

Το σώμα έκείνου όν τούσόν ηγάπησεν έθαψεν παραπλευρώς του ίδιού της έντός του μικρού κοιμητήριου, υπό την σκίαν των ύψικαρήνων δένδρων.

Επί της έπιταφείδου δέ πλακός έγράσαν τα όνόματά των και κάτωθεν τας εξής:

Απέθανον ύπέρ πατρίδος.

(Μετάρφ. Γ. Α. Β.) Α. CLAYTON.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

(Έπιστολή προς την αειούσαν)

Εν τινι φύλλω της άξιότιμου Έβδομάδος άνέγνωμεν διατριβήν τινα υπό τον τίτλον: Α Η εκκλησιαστική μουσική. Ο ειδικός περί την μουσικήν συνεργάτης

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

ΟΙ ΧΟΡΟΙ

όμων εν τω άρθρω τούτω καταλήγει εις το εξής συμπέρασμα: «ή να εισαχθή ή ευρωπαϊκή μουσική έν ταις εκκλησίαις ήμων, ή να μείναι τα πάτρια, ως ταύτα έχουσιν». Νομιζομεν ότι και αι δύο αύται γνώμαι εινε έσφαλμεναι.

Και η μιν πρώτα, διότι εκ των έν τή αλλοδαπή ύπαρχόντων καλών νομιζομεν ότι εινε άπρεπεί και δουλικών να μιμώμεθα τα άπάδοντα εις τον χαρακτήρα ήμων.

Όθεν μόνον την έν τή μουσική μεθοδον των ευρωπαϊών δυναμέθα κάλλιστα να μιμωθώμεν, ουχι όμως και το ύφος της μουσικής αυτών· διότι τούτο δέν εινε δυνατόν να έξεγερη έν ήμιν αισθηματα άναλογα του χαρακτήρος ήμων.

Η δε δευτέρα (δηλ, του να έμμένωμεν εις τα πάτρια, ως ταύτα έχουσιν) έπίσης εινε έσφαλμένη· διότι αύτη γενικώς μιν άντιφάσκει τόν νόμον της προόδου αδικώς δέ, αναφερομένη εις τας Εκκλησίας, επί μιν των δογματων άριστα εύρυσσεται· διότι μόνον αι θρησκευτικαί αλήθειαι, αίτινες δέν εινε γέννημα τούτου ή εκείνου, άλλ' εινε άνωθεν παραδεδωμένα δέν δύνανται να μεταβληθώσιν. Η μουσική όμως (όπως και ή ζωγραφική) της Εκκλησίας, ήτις δέν εινε τι δογματικόν, πρέπει να αναπτύσσεται. Προς δέ, διότι ή καλαισθησία έκαστου κασθ πρέπει και όφείλει να προαδευή κατά λόγον της λοιπής αυτού αναπτύξεως. Προδος δέ εινε η τελειοποίησις των προϋπαρχόντων και ουχι η έμμομη επί τα αυτά η η μεταβολή και άντικατάστασις αυτών δια ζένων.

Την γνώμην ήθελομεν επί ήμων ταύτην μάλλον διευκρινίσαι, εάν έπιτρέπετο ήμιν έν ένι ιδιαιτέρω άρθρω να αναπτύξωμεν το άμέσως έγειρόμενον ένταύθα ζήτημα. Όποίαν τινα όλλα δη μουσικήν πρέπει να έχη έκαστον έθνος (όπερ άνεπτύξωμεν και έν τινι συνεδριάσει του Έκκλησιαστικού Μουσικού Συλλόγου). Ένταύθα όμως τούτο μόνον λέγομεν, ότι έκαστον έθνος πρέπει και όφείλει να έχη μουσικήν, απορρέουσαν εκ των σπλάγγων αυτού, μουσικήν σύμφωνον προς το κλίμα, τα ήθη και έθιμα αυτού, ώστε εις τας εκκλησίας ήμων δέν θέλομεν ύφος ξενικόν, ευρωπαϊκόν άλλά θέλομεν την τελειοποίησιν της προϋπαρχούσης μουσικής. Θέλομεν επί της βάσεως της πατρίου μουσικής τετραφωνίαν. Θέλομεν λοιπόν αρμονίαν Έλληνικήν, ουχι ευρωπαϊκήν.

Εάν δέ τούτω κατορθώσωμεν, και θα δυναθώμεν, διότι αι βάσεις ήδη έτέθησαν, βεβαιωθήτε ότι θα έχωμεν την καλλίτεραν μουσικήν πασών των εκκλησιαστικών μουσικών των άλλων έθνών.

ΔΗΜ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ση μ. Δ. Ε. Ευχαρίστως φιλοξενούμεν την άνωτέρω έπιστολήν, καίπορ άντιφρονούντες εις τινα των έν αυτή εκτιθεμένων. Άλλ' το ζήτημα, όπερ ό ήμέτερος συνεργάτης ήθελεν, εινε τώσω ενδιάφερον, ώστε αυτός και πάλιν αναθεσώμεν την περαιτέρω συζήτησιν, έλπίζοντες ότι δια ταύτης αγαθόν τι βεβαίως θα άπορρέσση.

Δια τας κυρίας όμως έπιτρέπεται η μάλλον διατάσσεται πέν κόσμημα εκ λίθων και χρυσού, έντός των πτυχών των ταινιών μετά χάριτος τοποθετημένον, όπως άλλοτε έπιθέντο τα άνθη και τα πτερά, άτινα άνουκτιρμόνος ήδη έξωρισθησαν. Καί έπειδή ό λόγος περί κοσμημάτων, εις ταύτα θα συγκατατάξωμεν και τα γαλόνα των έκαστη δύναται να λάβη οίονδηποτε βαθμόν της άρεσκείας της, από του λοχαγού και άνω, κοσμούσα την έσθήτα και την κεφαλήν κατά τή Βουλγαρικόν· τούθ' όπερ έχει και σημασίαν ίσως πολιτικήν, μυστικήν βεβαίως, ήν δέν δικαιούμεθα να έρωτήσωμεν. Άλλ' εγχε των Έλληνίδων! Τό να μιμωνται τας Βουλγαρίδας εις τινα, εινε παράδειγμα τή όποίον είθε να ήκολούθουν και οι άνδρες των!

Σας παρωμοίασαν αυριακίς με πτηνά. Άλλά βεβαίως εινε είθε τελειότερα. Εκείνα φέρουσιν αειώνως την ούραν των μετ' αυτών, ένφ σεις χάριν εύκολίας την άφίνετε εις τή ιματιόφυλακίον μετά τής λαμπράς έσθήτος του χορού. Άλλά και εις τούτο άκομή ένέγινετο τελειοποίησις. Πόσον θα ζηλεύσωσι τα παγώνια, άν τή μάθωσιν! Αι ούραι, αίτινες δέν εις την άκραν να εινε τετραγωνικά προς δόξαν έκείνων ούτινες προσπαθούσι να τετραγωνίσωσι την κεφαλήν σας. γίνονται τώρα κινητά. Πηγαίνετε εις μακρόν χορόν; την άφίνετε εις τή στίτη. Καί είθε έν τούτοις πάντοτε κοίμψαι, ένφ τα πτηνά, άν σας έμυμούντο. Ω βεβαίως, σεις είθε τελειότερα!

Άλλά η έξοχος έπίνοια των έφεινών χορών θα εινε βεβαίως οι μεταμφομοί. Άκούσατε και κρίνατε. Δέν θα είθε πάλιν άνθοπαλίδες και ποιμενίδες, ποιμενίδες και άνθοπαλίδες. Ω, τώρα η γυναικεία καλαισθησία άνήλθε πολύ ύψηλότερα, του συρμού πρωτοστατούσας.

Άγνωσ άν τας Παρισίνας όμοφύλους μιμωθώσιν αι Έλληνίδες, άλλά διατί όχι; Διατί εις τούτω να καθεστέρησασιν, άφού όλα τα λοιπα μιμωύνται; Πού θα εινε λοιπόν η προδος; Γενικός κανών. Αι κυρίες, όσα άποφασίσασιν να μεταμφομοσώσιν, πρέπει να... πώς να τολμώσω! — πρέπει να... μεταβληθώσιν εις ευγενή ζωά! Καί εινε πλήρεις αι εφημερίδες των συρμών άξιομμήτων παραδειγμάτων, καθ' ά ύπό κεφαλήν λαγωώ, προκύπτει μία δεσποινίς, ύπο δνοχας γαλλής· μία κυρία και ούτω καθέτης. Ω φοβούμεθα μη είπωμεν πολλά και πύομεν. Τι θέμα πλούσιον εις μελέτην!

Επίσης συγχωρείται και το μαύρον φόρεμα πάλιν μόνον. Πέν κίτρινον ή ιστολίτσι γραμμά ή στίγματα. Άλλ' όλα ταύτα άπαραίτητον να είγα διακόσμητα με χάνδρας πολυχρόμους, ώστε να άπαστρέπη η φέρουσα αη πυχόν και δέν την ιδωσιν και γάση έστώ και ένα χορόν. Καί φαντάζομαι νεάζουσαν πενήτηκόντουτίδα, με τα ροδόχροα αυτά — διότι όλα παρ ήμιν συμβαίνουσι — και μακαρίζω τον συρμόν, όστις έκτός των άλλων όφελείων, παροχεί κάποτε και τήσιν εύθυμίαν!

Αι δεσποινίδες όμως μόνον έλαφρά τουλαί και πρέπει έπιτρέπεται να φέρωσιν εις τους χορούς. Πέν άλλο ρητάς άπαγορεύεται. Καί αν θελήσωσι και κάτι να προσθέσασιν, τή κάτι αυτό μόνον ταινίαι ήμπορεί να εινε περασμένα ούτως εις τή φορέμα, ώστε να τή καθίστασι σιερδωτόν. Καί τί ήμιν θα έχωσιν, άν μάθωσιν ότι ούδέ κόσμημα τας έπιτρέπεται ούδέν έκτός μικρού φινίκου τώσω μικρού, ώστε να μη άποσπεί την προσοχήν, ήτις όλη πρέπει να εινε έστραμμένη εις τας πρόσωπά των!

Δια τας κυρίας όμως έπιτρέπεται η μάλλον διατάσσεται πέν κόσμημα εκ λίθων και χρυσού, έντός των πτυχών των ταινιών μετά χάριτος τοποθετημένον, όπως άλλοτε έπιθέντο τα άνθη και τα πτερά, άτινα άνουκτιρμόνος ήδη έξωρισθησαν. Καί έπειδή ό λόγος περί κοσμημάτων, εις ταύτα θα συγκατατάξωμεν και τα γαλόνα των έκαστη δύναται να λάβη οίονδηποτε βαθμόν της άρεσκείας της, από του λοχαγού και άνω, κοσμούσα την έσθήτα και την κεφαλήν κατά τή Βουλγαρικόν· τούθ' όπερ έχει και σημασίαν ίσως πολιτικήν, μυστικήν βεβαίως, ήν δέν δικαιούμεθα να έρωτήσωμεν. Άλλ' εγχε των Έλληνίδων! Τό να μιμωνται τας Βουλγαρίδας εις τινα, εινε παράδειγμα τή όποίον είθε να ήκολούθουν και οι άνδρες των!

Σας παρωμοίασαν αυριακίς με πτηνά. Άλλά βεβαίως εινε είθε τελειότερα. Εκείνα φέρουσιν αειώνως την ούραν των μετ' αυτών, ένφ σεις χάριν εύκολίας την άφίνετε εις τή ιματιόφυλακίον μετά τής λαμπράς έσθήτος του χορού. Άλλά και εις τούτο άκομή ένέγινετο τελειοποίησις. Πόσον θα ζηλεύσωσι τα παγώνια, άν τή μάθωσιν! Αι ούραι, αίτινες δέν εις την άκραν να εινε τετραγωνικά προς δόξαν έκείνων ούτινες προσπαθούσι να τετραγωνίσωσι την κεφαλήν σας. γίνονται τώρα κινητά. Πηγαίνετε εις μακρόν χορόν; την άφίνετε εις τή στίτη. Καί είθε έν τούτοις πάντοτε κοίμψαι, ένφ τα πτηνά, άν σας έμυμούντο. Ω βεβαίως, σεις είθε τελειότερα!

Άλλά η έξοχος έπίνοια των έφεινών χορών θα εινε βεβαίως οι μεταμφομοί. Άκούσατε και κρίνατε. Δέν θα είθε πάλιν άνθοπαλίδες και ποιμενίδες, ποιμενίδες και άνθοπαλίδες. Ω, τώρα η γυναικεία καλαισθησία άνήλθε πολύ ύψηλότερα, του συρμού πρωτοστατούσας.

Άγνωσ άν τας Παρισίνας όμοφύλους μιμωθώσιν αι Έλληνίδες, άλλά διατί όχι; Διατί εις τούτω να καθεστέρησασιν, άφού όλα τα λοιπα μιμωύνται; Πού θα εινε λοιπόν η προδος; Γενικός κανών. Αι κυρίες, όσα άποφασίσασιν να μεταμφομοσώσιν, πρέπει να... πώς να τολμώσω! — πρέπει να... μεταβληθώσιν εις ευγενή ζωά! Καί εινε πλήρεις αι εφημερίδες των συρμών άξιομμήτων παραδειγμάτων, καθ' ά ύπό κεφαλήν λαγωώ, προκύπτει μία δεσποινίς, ύπο δνοχας γαλλής· μία κυρία και ούτω καθέτης. Ω φοβούμεθα μη είπωμεν πολλά και πύομεν. Τι θέμα πλούσιον εις μελέτην!

Επίσης συγχωρείται και το μαύρον φόρεμα πάλιν μόνον. Πέν κίτρινον ή ιστολίτσι γραμμά ή στίγματα. Άλλ' όλα ταύτα άπαραίτητον να είγα διακόσμητα με χάνδρας πολυχρόμους, ώστε να άπαστρέπη η φέρουσα αη πυχόν και δέν την ιδωσιν και γάση έστώ και ένα χορόν. Καί φαντάζομαι νεάζουσαν πενήτηκόντουτίδα, με τα ροδόχροα αυτά — διότι όλα παρ ήμιν συμβαίνουσι — και μακαρίζω τον συρμόν, όστις έκτός των άλλων όφελείων, παροχεί κάποτε και τήσιν εύθυμίαν!

Αι δεσποινίδες όμως μόνον έλαφρά τουλαί και πρέπει έπιτρέπεται να φέρωσιν εις τους χορούς. Πέν άλλο ρητάς άπαγορεύεται. Καί αν θελήσωσι και κάτι να προσθέσασιν, τή κάτι αυτό μόνον ταινίαι ήμπορεί να εινε περασμένα ούτως εις τή φορέμα, ώστε να τή καθίστασι σιερδωτόν. Καί τί ήμιν θα έχωσιν, άν μάθωσιν ότι ούδέ κόσμημα τας έπιτρέπεται ούδέν έκτός μικρού φινίκου τώσω μικρού, ώστε να μη άποσπεί την προσοχήν, ήτις όλη πρέπει να εινε έστραμμένη εις τας πρόσωπά των!

Dandy

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ηλθε τέλος εις πέρας βιβλίον, όπερ συνετάχθη μιν υπό Γερμανού φιλόλογου αξιολογωτάτου, του Ι. Βουνέρου, μεταφράσθη δέ υπό διαπρεπούς παρ ήμιν καθηγητού, του κ. Αφιντούλη.

Όθω τα στοιχεία έπιστημονικής φυτολογίας συνδύσαν όνόματα άνδρων, οίτινες πλείστα την έπιστήμην ώφέλησαν, ίνα διαμείνη πολύτιμον, κλειθέλιον, ού μόνον τής περί ταύτα σπουδάζουσιν, άλλά και παντί των φυσικών έπιστημών έραστή.

